

2016. szeptember

Trubnik

III. évf. 9. szám

Kürtös

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Pilis-környéki szlovák települések találkozója Pilisszentléleken (Hután)

A több évtizeden át tartó szlovák ajkú települések tradicionális augusztusi találkozója a 2015 év kihagyásával idén dicséretes, példaértékű szervezéssel ismét megrendezésre került. Községünket néhány kísérvével, látványos fellépésével Nefelejcs énekkarunk képviselte. A húsz főt szállító kisbusz az ünnepi szentmise megkezdése előtt állt meg a székely kapuval

ékesített templomdombon. Vendéglátóink a szokásos finom, házi pogácsával és szintén saját készítésű italokkal kedveskedtek a számos környékbéli településről érkező vendégeknek. A rendezvényt számos közjogi méltóság is megtisztelte jelenlétével. A szívélyes fogadtatást követően még sikerült ülőhelyet találnunk a később zsúfolásig telt templomban.

A kétnyelvű szentmisét követően a párkányi Ozembuch népi zenekar kíséretében vonultunk a

templom feletti réten előkészített helyszínre. A színvonalas ünnepi műsort igen magas szinten Szeifert Mária vezette le.

Emlékezetből, a teljesség hite nélkül igyekszem leírni az ünnepi műsor menetét.

A műsorvezető a Pilisszentlélek Szlovák Önkormányzat nevében szeretettel köszöntötte a megjelenteket. Személy szerint külön is köszöntötte Hollerné Racskó Erzsébetet, az Országos Szlovák Önkormányzat elnök asszonyát, Romanek Etelka asszonyt, Esztergom polgármesterét, Bánhidi Lászlót Esztergom város alpolgármesterét, Nagy Mária asszonyt, az

Országos Szlovák Önkormányzat kulturális bizottságának elnök asszonyát, Eck András urat, Pilisszentlélek önkormányzati képviselőjét, befejezésül a települések szlovák önkormányzati képviselőit és intézményvezetőit.

Az ünnepi műsor a Pilisszentléleki Pávakör bemutatásával vette kezdetét. A mikrofonos hangosítás által halhattuk Szeifert Mária szavait,

melyek szerint a pilisszentléleki pávakört Minczér János alapította. Az énekkar jövőre ünnepli

megalakulásának 30. évfordulóját. Az alapítók közül többen jelenleg is tagjai a csoportnak. Különböző minősítéseken egyénileg és csoportban is szép eredményeket értek el.

A pávakör népdalai után Piliscsaba szülötte, Drevenka Antal költő saját versét szavalta el igen színvonalas előadásban. Drevenka Antal szavai szerint azért ír, hogy minél többet tudjon tolmácsolni az élet szépségéről. Piliscsaba szülötte méltón viseli a

díszpolgári címet.

A szívhez szóló szavalatot követően Pilisszentlászló Nefelejcs énekkar tagjai indultak a pódiumra vezető lépcsőkön. Szeifert Anna műsorvezető az alábbi szavakkal konferálta be énekkarunkat:

- „A pilisszentlászlói Nefelejcs énekkart az 1960 –

as években alapította Dombai Pál kántortanító, orgonista. Jelenleg az énekkar vezetője Elsík Vilmosné, Margitka. Szlovák népdalokon kívül magyar és kétnyelvű- szlovák – magyar dalokat is szívesen énekel a csoport.

Az énekkar repertoárját Franyó Rudolf gyűjtötte össze, és jelentette meg könyv formában 2014-ben.”

Asszonykórusunk a pilisi himnuszt, és a Föld himnuszt énekelte el két nyelven, ezt számos népdal követte.

A viharos tapsot követően, ismét a műsorvezető szavait hordta szét az enyhe pilisi szellő.

- Fogadják sok szeretettel az orosz lányi Krídlevka ifjúsági Fúvós Zenekart.

A zenekar 2007-ben alakult a szlovák nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésével és

támogatásával. Az együttesben a Balfark Bálint zeneiskola növendékei játszanak, vezetőjük az iskola volt igazgatója, a szlovák önkormányzat alelnöke, Ocskai Simon. Évente 10-15 fellépésük van a helyi, megyei szlovák rendezvényeken, de felléptek már Pálházán is.

Az ifjú zenészek szép szereplését követően a Piliscsévi asszonykórus került sorra.

- Fogadják sok szeretettel a piliscsévi asszonykórust – mondta bevezetőnek Anna, majd folytatta a kórus bemutatását:

- A csoport 1970-ben alakult. Célul tűzték ki a régi pilisi szlovák népdalok összegyűjtését, a hagyományok őrzését, felelevenítését. Megalakulásuk óta rendszeres résztvevői a megyei nemzetiségi fesztiváloknak.

Sikereiket számos kiváló és arany minősítés jelzi.

Dalaikat több rádiófelvétel, lemez, kazetta, CD őrzi. A kórus vezetője Keleczi Józsefné. Az

asszonykórus szép szereplését nagy tapsal jutalmazta a közönség.

Az asszonykórust követően a kesztölci Nagyvári Lajos és tanítványa, Giszler Dóra foglalt helyet a pódiumon. A bemutatkozásból megtudhattuk, hogy Geiszler Dóra már négy esztendeje tanulja, gyakorolja Nagyvári Lajos vezetésével a harmonikázás művészetét. Szereplése által

meggyőződhattunk a fiatal leányzó tehetségéről.

Az egyéni fellépés után Kóspallag képviselőjében az asszonykórusuk lépett fel szépen előadott népdalcsokrával. Kóspallag énekkara szintén három évtizede alakult. A már alakulásakor is idősebbekből álló együttes az eltelt három évtized alatt, hasonlóan a Pilis-környéki együttesekhez, szintén kiöregedett és megfogyatkozott. A lényeg, a lelkesedés azonban megmaradt.

- Fogadják sok szeretettel Pilisszentkeresztről, a Pilisi Család, nevű együttes műsorát - hangzottak a kóspallagiak után Szeifert Anna műsorvezető szavai.

- A csoport első fellépése idén júliusban- a detvai folklór fesztiválon történt, azóta számos alkalommal léptek fel. Pilisi és nógrádi dalok képezik repertoárjukat.

A tartalmas előadásuk befejezését követően a most már Pilisben is közkedvelt Vybornica, nálunk „Ozembuch” - ként ismert népdalegyüttes harmonika kísérettel, szlovák népdalokkal remekelt, és mint mindig, most is nagy sikert aratott.

Befejezésül a Pilisszentkeresztért Kulturális Egyesület lépett a falujuk által kölcsönadott pódiumra.

Anna, a műsorvezető szavai által megtudhattuk, hogy már tizenöt éve ápolják és őrzik elsősorban őseik néphagyományait, táncdalkultúráját, tradícióit és helyi szokásait.

Nagy sikerrel képviselték a magyarországi szlovákságot programjaikkal az Egyesült Királyságtól – Szlovákia fesztiváljain át Ukrajnáig, Romániától – Szerbiáig, Lengyelországban és

Csehországban is. Gazdag népzenei és egyházzenei repertoárjukat több, az egyesület által kiadott CD őrzi, a Határon Túli Szlovák Hivatal támogatásának

köszönhetően. Tevékenységüket Aranypáva Nagydíjjal jutalmazták.

Az Egyesület művészeti vezetője Galda Levente, harmonikán kísért Berec Péter Kassáról.

Galda Leventék nagy sikert aratva zárták az ünnepi előadást.

A jelenlévő gyereksereg az ebédelés közben felfűjt csúszdát vette birtokba, majd a megérkező Marci bohóchoz csatlakozva mulatták az időt. A késő délutáni órákban, vendéglátóinktól elbúcsúzva, hazafelé indultak a csoportok.

Igen nagy tisztelet illeti Újpesti Rita főszervezőt, és a Pilisszentlélek Szlovák Önkormányzat hajdani vezetőit, a szlovák misét celebráló plébános urat, a

szlovák kultúra megőrzésén munkálkodó valamennyi szlovák és magyar ajkú lakost. Végül, de nem utolsósorban Hollerné Racskó Erzsébetet, az Országos Szlovák Önkormányzat elnök asszonyát, Romanek Etelka asszonyt, Esztergom polgármesterét, Bánhidi Lászlót, Esztergom város alpolgármesterét, Nagy Mária asszonyt, az Országos Szlovák Önkormányzat kulturális bizottságának elnök asszonyát, Eck András urat, Pilisszentlélek önkormányzati képviselőjét, a résztvevő települések szlovák önkormányzati képviselőit és intézményvezetőit.

Dicséretesnek és példaértékűnek tartom, hogy egy „maréknyi” lakost számláló falu ilyen komoly rendezvény megszervezésével igyekszik közbenjárni a szlovák nemzetiségi kultúra fennmaradásáért. Köszönet Pilisszentlélek azon magyar ajkú lakosainak, akik nagyban hozzájárultak immár sokadszor a rendezvény sikeres lebonyolításához.

*Szöveg és fotók:
Franyó Rudolf*

Stretnutie pilíšskych slovenských osád v Huti

Slovenská samospráva v Huti (Pilisszentlélek - časť mesta Ostrihom) usporiadala 27. augusta v krásnom prírodnom prostredí tradičné Stretnutie pilíšskych slovenských osád. Po slávnostnej svätej omši v miestnom katolíckom kostole, ktorú celebroidal dekan, farár z Dorogu Ladislav Kiss-Malý v slovenskom a maďarskom jazyku, v niekoľkohodinovom programe sa predstavili slovenské kultúrne telesá regiónu.

Slovenského ducha v Pilíšskom Svätom Duchu (doslovný preklad maďarského názvu Hute) trochu menej početní hostia než v predchádzajúcich ročníkoch vôbec nemuseli hľadať zväčšovák, doslova im bil do uší a očí. Stačilo sa započúvať do rozhovorov a pozrieť sa na krásne kroje, blúzky a čepce žien, ktoré priam žiarili ich šikovnosťou, umom a krásou. Nehovoriac o priečelí kostola s dvojazyčnými tabuľami, ktoré pripomínajú cirkevných veľikánov - Petra Pázmaňa (1570-1637) a Alexandra Rudnayho (1760-1831) s jeho slávnym citátom: „Slovák som akoby som bol aj na Petrovom stolci, Slovákom zostanem.“ (Iba v zátvorkách poznamenávame: škoda za ten „mramorový preklep“, totiž akoby má byť správne a keby.)

Vystupujúcich a ďalších účastníkov stretnutia v jednej z našich najmenších Slovákmi obývaných lokalít, ktorá je zarámovaná (ne)skutočne krásnou prírodnou scenériou, v poslednú augustovú sobotu po omši čakalo na lúke za kostolom a škôlkou množstvo prenosných stolov a lavíc pred prírodným javiskom, ale aj pojazdný výčapný pult pre dospelákov a nafukovacia kĺzačka pre neskôr narodených.

Konferencierka bohatého kultúrneho programu, vedúca Pilíšskeho regionálneho strediska Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku Annamária Szeifertová prizvala k mikrofónu predsedníčku Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku (CSSM) Alžbetu Hollerovú Račkovú, podľa ktorej „je to hádam aj trochu symbolické, že toto stretnutie sa koná tradične v našej najmenšej pilíšskej dedinke. Takmer všetky obce tohto regiónu sem pošlú svoje delegácie nielen preto, aby sa spoločne zabavili, ale aj preto, aby zároveň

duchovne posilnili tunajšiu slovenskú komunitu. Pri tejto príležitosti by som vás chcela upozorniť na všetku tú metodickú a aj finančnú pomoc, ktorú môže poskytnúť CSSM a jej inštitúcie pri organizovaní vašich podujatí a v prehlbovaní slovenskosti Pilíšanov.“ Potom primátorka mesta Ostrihom Etelka Romaneková poukázala na to, že udržanie klenotnice zvykov, jazyka a celkovej kultúry miestnej Slovače je nielen na ich prospech, ale je elementárnym záujmom väčšinového národa, teda všetkých nás.

Kolotoč vystúpení folklórnych telies pilíšskych osád roztočili domáci ľudoví speváci. Pávi krúžok v Huti sa pripravuje na budúročné 30. výročie založenia. Anton Drevenka st. z Pilíšskej Čaby pôvabne - emotívne predniesol svoje verše o Huti, ktorá „Svojim činom tak aj nám príklad dáva, / aj my svoje životné mraky zhoďme! / Jasnosť, svetlo, dobrú nádej nám treba! / Len to je pre nás dôstojné a vhodné.“ Senváclavská Nezábudka patrí medzi naše najstaršie ľudové spevokoly, autentické pilíšske piesne interpretujú čoraz presvedčivejšie. Podobne ako viac než 40-ročný Ženský spevácky zbor v Číve, ktorý spomedzi našich speváckych kolektívov vydal snáď najviac zvukových nosičov. Skúsených spevákov na prírodnom javisku vystriedali mladí, nádejní hudobníci - členovia Mládežníckej dychovej skupiny Krídlavka, žiaci umeleckej školy z Oroslánu. Kestúc v pestrom programe úspešne zastupovalo duo „harmonikára všetkých Pilíšanov“ Ľudovíta Nagyváriho a jeho učnice Dóry Geiszlerovej, ktorá napriek svojmu mladému veku hrá na tomto hudobnom nástroji už štyri roky. Po hosťovskom vystúpení speváckeho tria z Kóšpallagu (vo vrchoch Börzsöny) nasledovali ďalší hostia, a to zo susedného Štúrova. Výborníci v záverečnej časti programu odovzdali javisko Mlynčanom: novej formácii Pilíšska rodina a členom Kultúrneho spolku Pre Mlynky.

No a keďže láska (aj k slovenskému životu pod Pilíšom) ide najmä cez žalúdok, ani tentoraz nechýbala gastronomická pridaná hodnota, oduševnené Huťanky pripravili vynikajúci dvojaký perkelt: jeden z bravčoviny, druhý z diviny. Mohli by sme si myslieť, že najedenému

chlapovi okrem piva nič nechýba, viacerí Pilíšania však márne očakávali „dezert“, na ktorý si už tak zvykli počas stretnutí v Huti. Vieme, pre Dolniakov „najlepšuo šitemiňa je klbása“, nám však ide o ďalšiu dôležitú chlapskú robotu, tak príznačnú pre Pilíšanov, o našu obľúbenú súťaž v rúbaní dreva.

Súťaž drevorubačov sa tentoraz nekonala, podobne ako ani súťaže vo varení perkeltu či v príprave najlepšej prílohy k jedlu. Prečo? - spýtali sme sa hlavnej organizátorky inak vydareného a úspešného

podujatia, členky miestnej slovenskej samosprávy Rity Ujpestiovej. Odpoveď je, žiaľ, prozaická: „Nedostali sme na to povolenie. Celé toto priestranstvo totiž patrí františkánom, a človek, ktorí si ho od nich prenajíma, nám terén poskytol síce bezplatne, ale s dost' prísnyimi pravidlami.“ Škoda, možno o rok na inom hutianskom dejisku to bude znovu aj so sekerami a pílami...

Text a foto:

Imrich Fuhl (luno.hu)

Végső búcsú Hattinger Gábortól

A Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnökétől

Hattinger – Klebasko Gábor (1958-2016) ruszin költő - író, műfordító, publicista és nemzetiségi politikus, valamint az első magyarországi nemzetiségi rock-zenekar, az AGR+ - volt tagja, hosszú, súlyos betegség után végleg letette a tollat.

A költő harcedzett, megvesztegetetlen szíve, amely magában hordozta az egész mindenséget, 2016. július 26-án végleg megszűnt dobogni. Amilyen sebesen repült kijelölt pályáján, olyan gyorsan és hamar el is tűnt, mint egy sziporkázó üstökös csillag.

Rövid, de igen termékeny és eseménydús élete volt. A ruszinoknak örök reménységet, harci kedvet és követendő példát hagyott örökségül.

A ruszinok soha nem hagyták cserben a magyar nemzetet. Aktívan vettek részt a Rákóczi-féle szabadságharcban és az 1849-49-es szabadságharcban is. II. Rákóczi Ferenc a leghűségesebb népének („gens fidelissima“-nak) tartotta a ruszinokat, akik tömegesen sereglettek nevezetes zászlaja alá: „Pro patria et libertate”. A ruszinok nem hagyták őt cserben a kuruc felkelés bukása után sem, sőt menekülésében is támogatták.

Van-e a hazai ruszinoknak anyaországuk? Ha lenne, akkor Kárpátalja volna az, ahol jelenleg a legtöbb ruszin él. Ez a terület csaknem ezer évig Magyarország része volt. Az első világháború után Csehszlovákiához, a második világháború után pedig a Szovjetunióhoz tartozott. Ez a felsorolás is bizonyítja, hogy Kárpátalja soha nem tartozott Ukrajnához, mégis, a felbomlott Szovjetunióknak ez az utódállama a mai napig görcsösen ragaszkodik

ehhez a területhez, ugyanakkor az itt élő ruszinoknak, magyaroknak és egyéb kisebbségeknek nem biztosítja az alapvető nemzetiségi jogokat sem. Erről tanúskodik az 1990. évi kárpátaljai referendum, melynek alkalmából a vegyes nemzetiségű lakosság 76 %-a Kárpátalja autonómiáját követelte, de az ukrán kormány e jogos követelményt visszautasította. Nem véletlen tehát, hogy ezek után Kárpátalja illegális kormánya külföldön alakult meg.

Hattinger szerint a ruszinokra két fő vonás jellemző. Az egyik az, hogy bár örülnek az életnek, de nem félnek a haláltól. A másik az, hogy a mai napig megmaradt bennük a magyarokkal való nemzetközösség igénye. Miközben a ruszinok feje felett gyakran változtak az államhatárok, teljes történelmük során megmaradtak szülőföldjükön, amihez hozzájárult a vallás megtartó ereje. A ruszinok nagy része görög katolikus vallású, egyházi nyelvükben megőrizték az ószláv liturgia nyelvét.

Síromra

*Ímhol lenn a földben
Gábor pihen a
csöndben,
aki annak örül, hogy
eggyé vált a földdel.*

*(Ruszinból fordította
K. S.)*

Kormos Sándor költő

Énekkarunk

Az énekkarunk rövid története, amely a nemzetiségi találkozón felolvasásra került.

Pilisszentlászló énekkara a többi településekhez hasonlóan, az 1960 évek nemzetiségi politikáknak köszönheti megalakulását. Pilisszentlászlón a helyi születésű, nagy zenei műveltségű Dombai Pál kántortanító, kiváló orgonista alapította meg a több mint negyven főt, számláló énekkarunkat. Az akkori, főleg asszonyokból és lányokból álló énekkarunkban számos férfi is énekelt. Dombai Pál énekkarvezetőnk türelmes, áldozatos munkájának köszönhetően röviddel a megalakulás utáni esztendőben a szlovák nemzetiségi megyei aranydíjat hoztuk haza. A további években egy járási első helyezést értünk el. A kitartó szorgalomnak köszönhetően, másodszor is Pilisszentlászló énekkara hozta haza a Pest – megyei első helyezettnek járó aranydíjat. Az énekkarvezetőnk, a mindenki Pali bácsija, idős kora miatt, 1974-ben Haller igazgató úrnak adta át a karnagyti pálcát. Haller igazgató úr négyévi, szintén odaadó irányítás után, nyugállományba került.

1978 nyarától napjainkig fiataként kinevezett igazgatónőnk, Elsik Vilmosné, Margitka vezeti a halálózások miatt erősen megfogyatkozott énekkarunkat. A jelenlegi énekkarunk 18 főt számlál. Napjainkban a sokrétű szlovák

népdalokon kívül számos, szintén sokrétű magyar népdalt adunk elő. Érdekeséggé tegyük megemlítendő, hogy hangulatfokozónak néhány kétnyelvű szlovák - magyar vidám népdal is akad a tarsolyunkban. Repertoárunkat segítségünk által Franyó Rudolf gyűjtötte csokorba és adta ki százhatvan oldalnyi tartalmazó, 2014-ben megjelent könyvében. Ezekből szoktunk a meghívóink kívánságának megfelelően előadni. Nemcsak repertoárunk széleskörű, de előadásaink is azok. A Pilis mentét túllépve számos helyen szerepeltünk Magyarországon, de a szomszédos Szlovákia több városában, Erdélyi magyar, de még szlovák ajkú településeken is. Idén tavasszal még egy lengyelországi szlovák ajkú településen is felléptünk. A jelenlegi szlovák nemzetiségi találkozón az alkalomhoz illő Uram áldd meg ezt a földet, a Föld himnuszát és a Pilisi Himnuszt fogjuk két nyelven elénekelni. Ezt követően a vidámabbakból a: Sárga uborkának..., és a Széles a Balaton című dalokat fogjuk elénekelni. Vendéglátóink meghívását megköszönve, minden jelenlévőt szeretettel üdvözlünk, és jó szórakozást kívánunk.

Franyó Rudolf

Világ bajnok a szomszédom!

Sárkányhajó EB: történelmet írtak a magyarok Rómában (Nemzeti Sport 2016. augusztus 01.)

Idén nyáron Rómában rendezték meg a 12. Sárkányhajó Európa-bajnokságot, melyen a Magyar Sárkányhajó Szövetség tagjai is

részt vettek, köztük a szomszédom, aki két arany- és egy bronzéremmel tért haza.

2015. augusztus végén Kanadában a Niagara vízeséshez közeli Wellandban került megrendezésre az IBDF Sárkányhajó Világbajnokság. A magyar csapat Európa legjobb válogatottjaként szerepelt. A csapatnak szintén tagja volt a szomszédom, aki akkor két ezüst- és egy bronzéremmel örvendeztette meg az itthon érte szurkoló öt gyermekét.

2000-ben a magyar kajak-kenu válogatott tagjaként már szerzett

ezüstérmet Magyarországnak. Gratulálok, hogy 15 év után volt ereje újra kezdeni és egyből az élmezőnybe kerülni! Úgy gondolom, hogy méltán lehet büszke rá valamennyi pilisszentlászlói lakos is.

Dr. Istók Koppány

Pilisszentlászlói Polgárőrség is vigyáz az idős szeretteinkre, ezért házhoz megyünk!

Szentendre Rendőrkapitányság Vezetője, Kovács László r. ezredes által egyesületünknek átadott „vigyázzunk idős szeretteinkre”, bűnmegelőzési „trükkös csalásokra” felhívást egyesületünk két tagja osztotta ki falunk idős lakosainak. Kocskovszki Istvánné és Soláry Józsefné polgárőrök keresték fel községünkben lakó idősebb szeretteinket. Polgárőreink személyesen felkeresték és felhívták a lakosságot a különböző trükkös csalásokra. Elmű munkatársának adják ki magukat, olcsó tűzifát árulnak, és napjainkban legjobban bevált módszer az „unokázás” csalásokra hívja fel a bűnmegelőzési szórólap a lakosságot. Egyesületünknek fontos, hogy községünkben hasonló csalások ne következhessek be. Kocskovszki Istvánné és Soláry Józsefné polgárőrök bűnmegelőzés terén tett önzetlen munkájukat köszönjük.

Ezúton is felhívunk mindenkit, figyeljünk oda egymásra, és vigyázzunk idős polgártársainkra!

Néhány lopási trükk, amire érdemes odafigyelnünk

ELMŰ TIGÁZ alkalmazottnak... Az egyik elterjedtebb trükk az, hogy egy, két vagy több ember beállít az idősekhez olyan indokkal, hogy nekik meg kell nézni az órákat, ellenőrizniük kell. Ezzel plusz egy hamis igazolvánnyal már bent is vannak az ember otthonában, onnantól szabad az út arra, hogy bármit eltulajdonítsanak, egy feltartja a hölgyet/ urat a többi meg zavartalanul keresgélheti az értékeket.

TÜZIFA ÁRÚSNÁK... „népszerű csalás, hogy olcsó tűzifát ajánlanak fel, ami kecsegtetőnek tűnik, így lecsapnak rá az emberek. Viszont amikor pakolják le a fát (ha egyáltalán visznek), akkor bármilyen kitalált indokkal bekérezkednek az otthonukba (pl.: vizet kérnek, mosdót szeretnék használni stb.) és már teheti is a bűnöző a „dolgát” a bűnöző, mert magára van hagyva a házban.

UNOKÁNAK ADJA KI MAGÁT.... De mégis a legjobban bevált módszer napjainkban az „unokázás”. Ami annyit tesz, hogy az éjszaka

közepén felriasztott nagymamát / nagypapát felhívják telefonon, és annyit mondanak neki, hogy az unoka nagy bajban van, így most azonnal kell egy zsák pénz. Persze az idős egyből kapja a fejét, hogy szegény unokán segíteni kell, meg sem fordul a fejében, hogy nem is ő az, viszi a pénzt és egy idegennek át is adja, ha kéri. A telefont közben nem teszik le, ezzel ellenőrzik, hogy hívja e a rendőrséget vagy az igazi unokát. Végül a telefontól/kártyástól megszabadulnak, így nyomuk sincs.

Mihics József
elnök

Pilisszentlászlón véradás!

A Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezete véradást szervezett 2016. augusztus 25-én községünkben. A véradás az új Nemzetiségi Szlovák házban zajlott. A véradás értesítésében a Pilisszentlászlói Polgárőrség tagja, Kocskovszki

Istvánné is besegített. A Tölgyfa utca és Kis Rigó vendéglő környékén osztotta ki az értesítőket, felhívást, a véradásra. A véradáson a Pilisszentlászlói Polgárőrség több tagja is részt vett. A község lakossága aktív volt. Sokan adtak vért, és dicséretes, hogy több hölgy is volt a véradók között. A Magyar Vöröskereszt Pest-Megyei Szervezetétől Orosz Krisztián jónak értékelte községünkben az állampolgárok megjelenését, a véradáson való részvételt.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Helyszínbiztosítás

Pilisszentlászlói Polgárőrség a Szentendrei-szigeti Veterán autó - motor X. Jubileumi Tájékoztató Túra versenyt biztosította!

A Szentendrei-szigeti Veterán Autós és Motoros Egyesület megrendezte a X. Jubileumi Tájékoztató Túra Versenyt. A verseny egyik helyszíne Pilisszentlászló volt, ahol a biztosítást Polgárőrségünk hajtotta végre. Szigetmonostorról indult a rajt, és oda is értek vissza. A Túra verseny fővédnöke Molnár Zsolt, Szigetmonostor Polgármestere volt. A helyszíneken a versenyzőknek ügyességi feladatokat kellett végrehajtani, 61 induló volt. A Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület részéről a biztosításban Kocskovszki Istvánné, Soláry Józsefné, Franyó Rudolf, Mihics Krisztián, Vinkler Gábor, ifj. Rudolf János, Mihics József, Németh

Lászlóné vettek részt, nem egyesületi tagként, aki a fényképfelvételeket készítette, Bognár Alexandra vett részt a biztosításban. A Pilisszentlászló Fő tér Polgármesteri Hivatal előtt és környékén volt forgalomirányítás, a versenyben résztvevők

útbaigazítása. A verseny jó hangulatban zajlott, községünkben többen megtekintették, fényképfelvételeket készítettek a régi járművekről. Sok érdekes jármű régi időket idézett fel. A Polgárőrség a biztosítást megoldotta. Véber Alfréd a SZESZVAME elnöke köszönetét fejezte ki, és megköszönte a Pilisszentlászlói Polgárőrség munkáját, valamint egy emléklapot adott át.

*Mihics József
elnök*

**„NYÍTOTT TEMPLOMOK NAPJA”
HANGVERSENY MARATON PILISSZENTLÁSZLÓN
A TEMPLOM ORGONÁJÁNAK RENDBEHOZATALÁRA**

PROGRAM

2016. szeptember 17. (Szombat)

- 08.00 Ünnepest megnyitó/program bevezető**
08.20 Pilisszentlászloi Asszonykórus
08.50 A templom története (Dr. Illés György.)
09.10 Dr. Bartha Zsolt, Ropolyi Lajos (orgona)
10.10 Szakonyi K./Odor L. „Hangversenydarabok”
10.30 Búzavirág Daloskör
11.00 Blaskó együttes
12.00 Költészet gyöngyszemei (Kertész József)
12.30 FILIBILI NÉPDALKÖR
13.00 Egyéni fellépők
13.30 Ifjú tehetségek (zenei bemutató)
14.30 Waldorf Iskola műsora
15.00 Hantos Andrea (ének)
15.30 Gryllus D., Major G., Söptei Andrea
16.30 Zenés szentmise
17.15 Szinnai kórus/együttes
18.15 Bocsák Család zenei műsora
18.45 Páljános Anna (fuvola) orgonazenével
19.15 Zenés rózsafüzérkoszorú
19.35 Te Deum (ének)
20.00 Zárszó

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!

**Kérjük minden, az ügy érdekében segíteni tudó Falutársunkat, külső
támogató Barátainkat, hogy részvételükkel, adományaikkal
segítsék a program megvalósítását.**

SZENT LÁSZLÓ PLÉBÁNIA SZÁMLASZÁMA
64700076 – 10014626 – 00000000
(ORGONA megjelöléssel)

Bányásznapi

Augusztus végén az a megtiszteltetés ért, hogy meghívást kaptam a szeptember 2-án, testvértelepülésünkön, Mogyorósbányán

megrendezésre kerülő bányásznapi ünnepre. Az immár 66. megrendezésre kerülő bányásznapi megemlékezés alapötletét az 1942. július 31-én történt bányaszerencsétlenség adta. A II. Világháborús bajokat, gondokat az 51 bányász életét követelő tragikus bányaszerencsétlenség is súlyosbította. A szerencsétlenség által elhunyt tizenhárom mogyorósbányai bányász egymás mellett eltemetve alussza végső álmát. A tiszteletadás a szépen sorban felállított síremlékek előtt történik.

A megemlékezés emlékére több szervezet és intézmény nevében helyeztek el koszorút. A helyi általános iskolás gyerekek szavalatait követően Havrancsik Tibor polgármester úr tartotta meg igen megható ünnepi beszédjét. A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatot Hévizi Pál, (mindenki Pali bácsija) képviselte és helyezett el a koszorút. A megemlékezésen Prohászka Tibor többszöri polgármester is részt vett kedves nejével.

Bús merengéssel végignézve a sírfeliratokat, kitűnik, hogy három nemzet alkotta a hajdani bányásztelepülést, melyet most már bánya jelző nélkül Mogyorósnak lehetne nevezni.

A települést megalapító magyarokat, szlovákokat és németeket, a kemény, sokszor kegyetlen közös sorsuk kovácsolta össze egy közösségé, ennek a szellemében tudott ilyen rangos településsé fejlődni.

A megható temetői megemlékezést követően a résztvevők, a régi iskolában rendezett AGAPÉ – ra kaptak meghívást. Az iskola falain régi fényképek

által tudtuk felidézni és tisztelettel adózni a múltkori emlékeknek.

Részlet Havrancsik Tibor polgármester úr ünnepi beszédéből

„A bányász névhez évtizedeken keresztül hozzátartozott a bátor, a hős jelző. Bátrak, hősök voltak mindazok, akiket minden munkanapjukon megrohanhatott volna a váratlan vész, vagyis a tűz, a mérgező és robbanó gázok, az omlás vagy a víz. Hősök voltak azok is, akik 1942. július 31-én Tokodon dolgoztak, és ott érte őket az életüket nem kímélő robbanás. Itt halt hősi halált 51 bányász, akikből 13 fő mogyorósbányai volt. Hajtsuk meg ma fejünket azon mogyorósbányai bányászok előtt, akik életüket áldozták hivatásukért, családjukért, társaikért, és azok előtt is, akik nehéz munkáséveik végeztével pihenésüket élvezhették, élvezhetik.... Kívánok Önöknek az 1894-ben Selmezbányán elfogadott bányászköszöntéssel:

„JÓ SZERENCSE!”.

Bányászhimnusz

Szerencse fel! Szerencse le!

Ilyen a bányász élete.

Váratlan vész rohanja meg,

Mint bérc tetőt a fergeteg.

Nem kincs után sóvárgok én,

Bányász kislányt óhajtok én.

Bányász kislányt óhajtok szívem,

Ki szívében bányász legyen.

És hogyha majd a föld ölében

végóránkat éljük,

Isten kezében életünk,

Ő megsegít reméljük!

Te kisleány ne bánkódjál

Bányászként halni szép halál!

Egekbe szállani fel, fel!

Szerencse fel! Szerencse fel!

Szerencse fel!

Fotó - szöveg: Franyó Rudolf

Szlovák rendezvény

Szentendre Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata Szeptember 3-án Szentendrén, a Bajcsy utcában lévő napközi étteremben zenés, vacsorával

egybekötött műsoros rendezvényt tartott.

A rendezvény előtt a főrendezők, Vanyák Gábor és felesége, Vanyák Gáborné személyesen keresték fel a Pilisszentlászlóról Szentendrére (Izbégre) települt rokonokat, barátokat, ismerősöket és meghívták a

találkozóra. Pilisszentlászlót, a résztvevők szülőfaluját, a Nefelejcs énekkar képviselte. Az igen gondosan szervezett műsor délután 3 órakor Kosznovszki Hanna műsorvezető bevezető szavaival vette kezdetét.

Ezt követően a Szlovák Szövetség nevében Demjén Márta köszöntötte a megjelenteket.

A műsorvezető Hanika, aki szintén községünk szülötte, elsőnek Nefelejcs énekkarunkat szólította

a pódiumra. Derék asszonyaink a pilisi himnusz két nyelven történő éneklésével kezdték a műsorukat, melyet székeinkről felállva magható komolysággal hallgattunk.

Néhány szlovák népdal után humoros vegyes

népdalt adtak elő szlovák – magyar nyelven, melyekkel igen nagy sikert arattak.

A megérdemelt tapsot követően Kubó Roland és Mozsgai Lara gyerekpáros ejtette táncával ámulatba a jelenlévőket.

A gyerektáncot követően érkeztek meg

felsőpakonyi szereplésükről Pilisszentkeresztii barátaink, akik gyönyörűen előadott énekeikkel varázsolták el a nézőket.

Őket Reményik Sándor vidám versének szavalatával Szirmai Piroska követte, amellyel vastapsot aratott.

A négyfős görög asszonyból álló táncegyüttes szépen előadott görög népi tánccal lépett fel és aratott nagy sikert.

Az est egyik fénypontja Kapi Gábor pedáns, korabeli tisztí egyenruhában előadott katonadalaival és magyar nótákkal fergeteges sikert aratott.

A legvégén ugyan, de a legnagyobb sikert szokás szerint a Párkányi barátaink aratták, „Ozembuch”

(földhöz ütögető) „zeneszerszámukkal”.

Akik folyamatosan húzták harmonikakísérettel a talpalávalót.

Távozásuk után a jól kihangosított magnó zenéjére táncoltak a résztvevők.

Este tíz óra tájban fejeződött be a dicséretes és példaértékű első szlovák rendezvény.

Fotók, szöveg: Franyó Rudolf

Útfelújítások

Nagyon jó tempóval haladnak az útfelújítási munkálatok. Mint az már a lakosság körében köztudott, költségvetéséhez képest igen komoly összegű, mintegy negyvenmillió összegű pályázatot nyert útjaink helyreállítására.

A pályázatot az Önkormányzatunk értelemszerű döntése

alapján a legkedvezőbb - legolcsóbb pályázatot beadó kivitelező nyerte, aki komoly gépparkjával igen nagy tempóval látott vállalásának mielőbbi elkészítéséhez.

A rendelkezésünkre bocsátott összegből képviselőink javaslatok, ellenjavaslatok hosszú mérlegelések döntése után Kékes utca, Petőfi utca

(Temető alatti résztől – Béke utcáig) Vadrózsa utca, Hrabina utca, a Béke utca és Tölgyfa utca közötti köz helyreállítási munkálatait végzik. A

munkálatok összköltségének a 10 % önkormányzatunkat terheli.

A „Vis major” pályázatban nyert pénzből készült munkálatok helyreállítási jellegűek. Az feladata az

önkormányzatunk következő állagmegóvás kell legyen.

Franyó Rudolf

Humor

ÉN DÖMPERES VAGYOK NEM ALPERES

Az ötvenes, hatvanas, de még a hetvenes évek elején is dömpereket (billenőputtonyos szállító jármű) használtak az építkezéseken, ömlesztett anyagok, föld, kavics, homok, mész, beton stb. szállítására.

A hatvanas évek vége felé már egyre jobban beindultak a magáneros építkezések is.

A szállítóeszközöket, anyagokat lekötötték az állami beruházások.

Nehezen lehetett hivatalosan fuvarost találni. Ezért, de tán a kedvezőbb árak miatt is elterjedtek a fekete fuvarok, amelyben a hozott anyagok többségét is a fuvart elvállaló gépkocsivezető intézte.

Jól járt mindenki, a megrendelő tudott építkezni, a fuvarozó kiegészítette fizetését, amiből ő is meg tudta építeni családi házát.

Laci a szentendrei telephellyel rendelkező KTSZ-ben (Kisipari Termelő Szövetkezet) dolgozott dömperesként. László, szintén nem akarván lemaradni a jóból, saját házikójához, de eladásra is hordta a „menthető” anyagokat.

Társa figyelmeztetése ellenére is egyre bátrabban hordta azokat.

Elárulta valaki, vagy saját magától bukott le, nem tudni.

Rendőrségi feljelentés, majd bírósági ügy lett belőle.

Megkapván az idézést, elment az akkori Szentendrei Járási Bíróságra.

Társadalmi tulajdon elleni lopás vétsége volt a vád. Elkezdődött a tárgyalás.

- Alperes, álljon fel! – szólt a tárgyalást vezető bíró. Laci nézelődött, nyakát tekergette ülve maradt.

- Mondtam, hogy álljon fel, alperes, nem érti?

- szólt még egyszer, de már hangosabban a bíró. László végre felállt, körülnézett, majd megszólalt.
- Bíró úr, én dömperes vagyok, nem alperes!

JÁNOS ZSEBÉBEN A MADÁRKA

János pesti építkezésen dolgozott a kőművesek mellett. Az építkezésen szállásnak kialakított helyiségben aludt munkatársaival, csupán két – három hetente jártak haza.

Vasárnaponként azonban nem dolgoztak, ilyenkor eljártak a Városligetbe sétálgatni, ismerkedni a vidéki szolgáló lányokkal. Egyik vasárnap délután ő is megismerkedett egy pilisi faluból ott szolgáló lánnyal, akivel büszkén sétálgatott karonfogva. Később az akkori szokásokhoz híven, megálltak egy mézeskalácsos sátor előtt, ahol megvette újdonsült hölgyének a mézeskalács szívet, kis tükröcskével közepében.

Így folytatták tovább sétájukat, majd egy tökmagárustól vett egy zacskónyt a csemegéből, amiből kezében tartva a zacskót, mindketten szemezgettek. Jánosnak így mindkét kezére szükség volt, ezért a zacskó tartalmát beleöntötte jobb oldali zsebébe, mivel a másik lukas volt.

Ezután zsebből csemegéztek a pirított tökmagból. Az ifjú udvarló kiszemelt egy üres padot, majd odavezette szíve hölgyét és leültek, de a leányzó bal oldalára ültette János, aki elfogyassza tenyerében lévő csemegét, Jobbkezelével tökmagot keresve belenyúlt János lukas zsebébe. Nem talált benne semmit, ezért egyre mélyebben nyúlt.

- Jaj, jaj, megfogtad a madárkát! – kiáltott fel János boldogan.

SZEMÉSZETEN

Gizi néni lement Szentendrére a szemészetre.

Szemorvos, aki jól ismerte őt a humoráról megkérdezte:

- Lát engem Gizi néni?

- No, ne vicceljen már kedves doktor úr! Hogyne látnám.

- Háta akkor minek jött ide? - kérdezte mosolyogva a szemorvos.

Szentendre, a festők városa

Ami nagyon jó a festőknek, de nagyon rossz a városnak!

Itt csak ketten festenek, boldog – boldogtalan. „Ez egy város, egy festőért kiállt.” Csak egyért az ezer helyett. A rossz és csúnya „alkotásoknál” a semmi is szebb és jobb lenne. Az önjelölt művészek grefitjeinél a csupasz házfalak is milliószor szebbek. Milyen szép lehetne a 11-es út melletti park virágokkal vagy csak fákkal, monumentális, kőbe faragott grefitik nélkül. Amik folyamatosan azt sugallják, hogy olyan bunkók vagyunk, hogy képtelenek vagyunk megérteni az előttünk járó avantgard („elővéd”) zsenik zsenialitását. A jó dolgok csak pillanatokig tartanak. A rosszak a „világ végéig és még három napig”. Ilyen a szoborpark is. Ami semmiből áll. Annyira nehezek és értéktelenek, hogy el sem lopja őket senki. Ezt a festői várost pont a festők és szobrászok igyekeznek elcsúfítani

Virágozzon száz virág a köszobrok helyén. A művészi műkincseket fegyveresek őrzik. A semmit senki. Ez az absztrakt egyetlen előnye, nem kell őrizni, mert értéktelen.

Losonci Miklós

Rossz üzenet

Kizárólag azok a migránsok kaphatnak Európa bármelyik országában menedékjogot, akik a saját hazájukat már szétlőtték, és jelenleg is folyamatosan rombolják. Kontraszelekció. Mi a megoldás? Semmi! Megoldások soha sehol semmire nem léteznek helyben sem. Európa nem oldhatja meg a harmincévente megduplázódó harmadik világbeli tömegek problémáit. Négy száz millió ember nem tud eltartani nyolc milliárdot. A középkorban, akik beengedték a pestisesekeket, azok elpusztultak miattuk. A betegség elől menekülők terítették szét a járványt. Schengent a migráció máris szétverte (Hegyeshalom).

Egyetlen kerítés arra bátorítja a bevándorlókat, hogy elinduljanak, és leszedessék a kereszteket az európai tantermekben. Betilthassák az órákon a karácsonyfa rajzolást, a menzán a disznóhúst. Bevezetessék a strandokon a burkát, az utcákon a csadort. A pápa kontraproduktív, a parti őrség szintén. A NATO csak a pénzt veszi fel. Minden EU ország közé is kerítést kell a folyamatos népesség robbanást produkálók ellen.

„Nyugaton a helyzet változatlan”

Bambala bamba...

Ne legyél bamba. A régi évek slágere A rendszerváltás után mindenki „visszakapott” mindent, akiktől nem vettek el semmit. Nagyapám tíz éves korától hatvanig tíz hektár földet tudott két gyerek mellett családjának összekuporgatni. Mondván, hogy azt kell venni, mert a házakat szét lehet lőni, de a földet nem. Édesapám mondta neki, hogy adja el, mert elveszik a kommunisták. Mire ő: „Nem vehetik el, mert a nevemen van”: 1958-ban éppen betöltötte a nyugdíjkorhatárt, a hatvanat, amikor ez megtörtént. Másfél hónapra rá a „szívével” meghalt. A virágzó parasztgazdaságokat szétverte a kollektivizálás. Évtizedekre rá lett egy virágzó közös gazdálkodás, amit viszont a rendszerváltás, magánosítás vert szét. Az Óbuda TSZ - ben helikopterről szórták szét a műtrágyát, ami „százszor” drágább, mint a földről, de az nem számított, mert a Vargának Kádár volt a haverja. 1990-ben viszont egy nap alatt mind az ezer tehén be lett véve a vágóhídra. 16 cukorgyárunkból egy maradt, mert egy osztráké lett. „Hurrá sikerült eladni a szentendrei papírgyárat” (is). Pedig minden dolgozója vett volna papírgyár részvényt. Utána egy görög kiabálhatott a dolgozókkal, aki még sosem látott papírgyárat.

Undorizmus

A legújabb "művészeti" irányzat. Tizenöt év után Szentendre végre fellélegezhetett. eltűntek a főposta elől a parkot elcsúfító fürmedvények. Az öröm nem tartott sokáig. még csúnyább gigantikusak kerültek helyükre. Szélben lengedező emberfejek. Mi primitív földönfutók törhetjük a műveletlen fejünket, hogy mit akart kifejezni a szakavatott mester.

A muhi csatát, a mohácsi vészt, vagy a migráció következményeit? Meddig lehet még terrorizálni az adófizetőket monumentális közterületi szörnyekkel. Meddig kell elviselni utálkozó emberek nyilvános utálkozásait. Pilisszentlászló mindig mentes volt és lesz ezektől. Kis falu kis baj, nagy falu nagy baj. Nagy város a legnagyobb baj. A békási lakótelep tízemeletesei tökéletesen embertelenek. A földszintes családi házak minden emeletesenél családiasabbak. A modern épületek és "alkotások" egymást licitálják felül rondaságukkal. Ha egyszer már elérnénk a gödör alját, onnan talán már felfelé vezetne az út.

Tisztelettel: Losonci Miklós.

Részlet Franyó Rudolf **VAJZLIK, A REJTÉLYES PILISI BETYÁR** c. könyvéből

A rangidős Barton kezdte a beszélgetést.

- Pöstyénre két-három nap gyalog is el tudtok jutni, de ahhoz, hogy el tudjátok kapni és utána elszállítani azt a latort, lovakra és legalább egy szekérre lesz szükségetek.

- Bizony lovakra és nem akármilyenekre, hiszen Ocskay és tisztjei nem fuvaros lovakon közlekednek. Ocskaynak még biztos megvan a fekete ménje – folytatta a gondolatmenetet Vajzlik.

- Nos, a mi lovaink sem akármilyenek! - kiáltotta büszkén, szinte egyszerre a három Barton fivér.

- Odaadom a hintómat a szürkékkel – ajánlotta a bíró.

- Jobb lesz egy egyszerű, kisebb, strapabíró fuvaros szekér – jegyezte meg Andris.

- No, az attól függ, hová kell vinni azt a latort – hívta fel a figyelmet a kántortanító.

- Bizony, bizony, erről is időben kell gondoskodni. Nem szabad tétovázni, mert kevesen lesztek egy esetleges kiszabadítási akció ellen - mondták egymás szavába vágva többen is.

- Csak kerüljön a kezünk közé, onnét többet nem szabadul! – jelentette ki határozottan Vajzlik.

- Most inkább használjuk ki a társaim megérkezéséig lévő időt és készítsünk elő minden szükséges eszközt – javasolta, és befejezte a megbeszélést.

Vajzlik társai a megbeszélés szerinti időben megérkeztek. Az éjszakát Saskóváralján töltötték, majd hajnalban minden szükségesnek vélt eszközzel felmálházva elindultak Nyitrára, a Garam völgyében vezető országúton, ahová másnap délután érkeztek meg.

- Vajzliknak diákkorából ismerős volt Nagyszombat környéke, ezért azt javasolta, hogy ne menjenek tovább az országúton, hanem térjenek le a Galgóczi útra. Az útelágazásnál lévő fuvaros-vendéglő mellett, a kovács műhelyben dolgozó mesterre és segédjeire bízták a lovak patkóinak átnézését, valamint a szekér kerekeinek javítását. Ettek, ittak a vendéglőben, a fogadó viszont már telve volt vendégekkel, így a kovácsműhely melletti szénapajtában „ágyaztak” be maguknak. Nagyon fáradtak lehettek, mert reggel a kovácsmester ébresztésére riadtak fel. Kifizették a derék kovács mestert, Vajzlik még a segédjeinek is osztott némi aprópénzt. Hornyák javaslatára a

biztonság kedvéért még egy tartalék kereket is vettek. Vajzlik még három gabonának való üres zsákot is vett a kétzsáknyi zab mellé.

- Ahhoz előbb el kell, hogy kapjunk, - mondta mosolyogva az üres zsákokra mutatva Hicsák, a hajdani kürtös. A tizenhat mérföldnyi távolságot kora délutánra leküzdötték. Galgócson megabakoltatták a lovakat és ők is ettek, ittak.

Miután végeztek, Vajzlik megszólalt:

- Korán van még a lefekvéshez, és csak kétmérföldnyire van a Nagyszombat –Trencsén - Zsolna felé vezető országút, menjünk tovább az útelágazásnál lévő fogadóig, és ott éjszakázzunk. Onnét már csak öt mérföldre van az úticélunk, ahová holnap délelőttre kényelmesen megérkezünk.

Másnap valóban korán érkeztek a Pöstyén szélén lévő fogadóhoz, ahol letáboroztak.

Vajzlik ismét három részre osztotta az embereket. Ő Kohúttal Pöstyénbe ment, a két párost a környékbeli falvakba küldte felderítésre.

- Vacsorára mindenki térjen vissza a fogadóhoz! – adta ki az utasítást.

- Azonban, ha valamelyik páros előbb tud érdemleges hírral szolgálni, térjen vissza rögtön a fogadóba és egyikük keressen meg a fürdő környékén.

Kora délutánra Vajzlik Kohúttal az oldalán, már azt is megtudta, melyik villában lakik a lengyel grófnő. Megtudta továbbá azt is, hogy Ocskay két testőr tisztjével szinte napi rendszerességgel látogatja esténként szíve hölgyét.

- Gyorsan igyekezzünk vissza, nehogy itt érjen és felismerjen minket az a lator! – mondta társának Vajzlik és igyekeztek vissza a fogadóhoz, de „szegények” ott is a szénapajtába kértek, és kaptak szálláshelyet.

Délutánra megérkezett Hicsák a társával. Hozták a hírt, hogy az Osztó községben lévő kocsmában megtudták, hogy a közeli útkereszteződésben lévő Verbón táborozó labancok rendszeresen járnak rekvirálni a szomszédos településekre.

Nos, akkor nem volt hiábavaló a fáradozásunk, itt van közelünkben Ocskay - nyújtózott elégedetten Andris. Ennek öröme töltöttek kupáikba a kancsóban lévő borból. Mire kiürült a kancsó, lihegve érkeztek Hornyákék, akik egymás szavába

vágva előadták:

- Talán négy mérföldnyire sincs a labancok tábora, és csak egy úton, Vágterbetén át lehet ide jönni.

- Láttuk a tábort is - fűzte hozzá levegővétel után Kohút.

- Akkor most vacsorázzunk, aztán még sötétedés előtt felderítés céljából lesbe állunk. Meg kell tudnunk, mikor és milyen erős kísérettel szokott érkezni, és mikor indul vissza a táborba.

A vacsorát követően mindenki elfoglalta az előre megbeszélt helyét. Nem kellett sokat várniuk, még sötétedés előtt feltűnt a láthatáron a daliás Ocskay László.

Két testőrtisztje között ügetett fekete ménjén.

Pöstyénél betértek a fogadóba.

Ittak, majd

továbbmentek

Ocskay brigadéros szerelmének

kastélyába. Sokáig

kellett várniuk

Vajzlikének,

hiszen csak

hajnalban hagyták

el a kastély épületét.

Miután Ocskay

kísérével elvonult

a Vágterbete-Verbó

felé vezető úton, visszatértek szálláshelyükre, majd az éjjeli virrasztást kipiheenni, nyugovóra tértek. Vajzlik nem aludt sokat, néhány órányi alvás után elment tárgyalni a tutajosok főnökével. Miután visszatért barátaihoz, mindenkinek kiosztotta a feladatát, majd lepihent.

Éjszakánként már több mint egy hónapja lövöldözés hallatszik a Pöstyén-Vágterbete úton. Senki nem tudja, ki és miért lövöldözik. Csupán a gyönyörű, hosszú szőke hajú Hedvig Krakovska: neki szól ez a szignál! Rákönyököl az ablakpárkányra és csókot küld az éj sötétjébe.

Már hűvösödni kezdtek az éjszakák. Három lovas lovagolt a holdvilágos éjszakán Verbó irányában lévő Vágterbetének. Ki lehettek tüzesedve a bortól, mert köpenyben és szétgombolt dolmányban, vidáman dalolva haladtak. A lovak már ismerték az utat, és még soha nem mentek olyan bátran, mint a

mai napon. Az országút egy harmadánál áll egy fehér szikla. „Farkasugrás” – ilyen név jutott neki. Mikor az első lovas észrevette, lassította lovát és hátrafordult.

- Ma is? – kérdezte a mögötte lovagló parancsnokát.

- Hogyne! Mert ez az én kedvesemnek a viszontlátás, és „jó éjszakát” a gyönyörű Hedvignek. Ujjé! Kihúzta pisztolyát és elsütötte a szikla felé. Utána a kísérői lövöldöztek. Nem győzték visszhanggal az erdők.

A Farkasugrás nevű szikla mögött egy nagy fa volt keresztül dőlve az úton.

- Szálljatok le a lovakról, térjünk le az útról a szikla

felé! – utasította barátait Ocskay.

A Farkasugrás-sziklán egy férfi állt, kezében két pisztollyal. A három lovas megdermedt.

- Vissza! – ordította az első.

A hosszú hajú férfi leugrott, rá a fekete ménen ülő lovasra. Az éjszaka leple alatt gyors kezek serénykedtek,

amelyek lehúzták a lovasokat lovaikról.

- Kik vagytok? Kiváltjuk magunkat!

Egy szó sem esett. Később sem, mikor megkötözték és betömtek szájukat. Bedugták őket egy zsákba, amit felül összekötözték. A két becsomagoltat a fához vitték, majd jó erősen odakötözték.

A harmadikat keresztülrakták a ló hátán. Két lovat lenyergeltek, még a kantárt is levették, majd az erdő felé zavarták őket.

Az országút alatt mentek, Pöstyénél, már várta őket a szénával bélelt szekér.

Vágdebrőd felé igyekeztek a szekeret kísérve. Vágdebrődnél a mezőkön át a Vág felé vették az irányt. A folyónál néhány széles karimájú kalapos ember várta őket. Némán átvették a rakományt, elvitték a lerögzített tutajra, majd visszatértek.

- Ez minden? – kérdezte a tutajosok főnöke.

- Minden – szólt a hosszú hajú.

- És a fizetség?
- Ne legyél olyan kapzsi, főutajos. Már kaptál pénzt, és ott a helyszínen még fogsz kapni.
- Csak nehogy...
- Már csak azért is megéri, mert Komáromban nem kell többé vizivámot fizetned.
- Igen, de ezt a kockázatot.
- Ne beszélj annyit, inkább indulj, hogy még virradat előtt Galgóc alatt legyél. Tovább már nincs félhivatal, az még mindig kuruc terület.
- Éjjel tutajozni, erre egyik tutajos sem vállalkozna.
- De te igen.
- Legalább elismered! – csapott a tutajos az éjszakai megrendelők tenyerébe.
- Gúta községnél visszavesszük a szállítmányt – közölte vele Vajzlik.
- Hát akkor, Isten veletek!
- Veletek is!

A tutaj eltávolodása után a kis csoport gázlót keresve átkelt a Vágon, és Galgóc-Vághosszúfalu felé vette az irányt.

Késő este lett, mire a csapat a lovas szekérrel a Vághosszúfalu közelében lévő gázlóhoz ért. Letáboroztak, tüzet raktak és halat sütöttek. Alig láttak neki a halak fogyasztásának, megérkezett a „szállítmány”. Vajzlik elszámolt a tutajosok főnökével. Ocskayt kiszabadították a zsákból, megetették és megittatták, majd a kocsához kötötték. A folyóparti táborban töltötték az éjszakát.

Másnap korán reggel rátértek az Érsekújvár felé vezető országútra.

A déli harangszót követően foglyukat átadták az Érsekújváron székelő kuruc parancsnokságnak.

Ocskayt hazaárulás vádjával fejeztetésre ítélték. Az ítéletet másnap hajtották végre Érsekújvár főterén. Érsekújváron nem találtak hóhért.

Kegyetlen halállal bűnhődött az elítélt.

A feladatra egy Esze Tamás csapatából való harcos jelentkezett, aki harmadszorra sem tudta elválasztani a fejet a testétől, így össze-vissza vagdalta a törrel.

De ekkor Vajzlikék már messze jártak....

SZOMORÚ VISSZATÉRÉS

Vajzlik az érsekújvári kuruc parancsnokságon megtudta, hogy az északra lévő bányavárosok, Besztercebánya, Selmecebánya, Körmöcbánya, de még Zólyom is a császáriak kezén van. Ezek a

hírek nagyon elszomorították. Hiszen akkor a Zólyom és Ókőrmöcke között fekvő Saskővár alja is minden bizonnyal a labancok kezén van. Mi történhetett szeretteivel, mi van szerelmével, Milkával?

Miután elhagyták Érsekújvárt, egész éjjel ezen rágódott a Nagysáró határában ütött táborban.

- Szeretteim és Milka miatt nem sodorhatom halálos veszedelembe bajtársaimat! Úgy határozott, hogy a még kuruc fennhatóság alatt álló Léva környékén keres biztonságot nyújtó szállást, majd onnét egyedül vág neki a tizenhét mérföldnyire lévő Selmecebányának. Onnét aztán már jó fél napi járásra esik Saskővár alja. Elhatározását az ébredést követő reggelizés közben közölte társaival.

- Mindenki egyért, egy mindenkiért, fogadtuk meg a zsvány eskünkben még Gasperek alatt – jelentette ki határozottan Martin Hornyák.

- Gasperektől és társaitól sikerült ugyan leszakadnunk, de az eskünknek ez a része még kötelez minket – mondták egymás közt a többiek.

- Együtt kell maradnunk! – döntöttek vita nélkül, egyhangúan.

Vajzliknak meg kellett hajolnia a többség akarata előtt. A még mindig birtokukban lévő lovas kocsival tovább indultak Garamkeszinek, ahol letértek a Selmecebányához vezető hegyi útra.

- A következő falunál betérünk egy kocsmába – biztatta őket Vajzlik.

A falu határánál azonban megállították őket:

- Állj!

Megálltak.

- Honnét jönnek?

- Messziről.

- Ez olyan, mint sehonnét.

- Majd gyónni fogunk maguknak!- szólt dühösen Martin.

- Tűnjenek el és engedjenek tovább!

- Tűnjenek el maguk!

Martin elhallgatott, miért is beszélt olyan durván.

- No, akkor félre emberek – szólt Kohút. Az én uram rosszat tehet nektek.

- Ne koptasd a fogaidal a nyelvedet!

- Csak át akarunk menni.

- Van úti okmányuk?

- Nincs.

- Akkor nem mehetnek át.

- Mi csak enni, inni akarunk a kocsmában.

- A kocsmába be van zárva.

- Megvesszük valamelyik háznál.
- Nem vesznek, mert nem engedjük be magukat.
- Azt megnézném! – mondta Hornyák kirántott karddal és az elködösült ember elé lépett.
- Állj! – irányította hasának a kiegyenesített kaszát.
- Minek bolondoznak emberek? – húzta el Martint Vajzlik.
- Mi szép szóval és maguk így?
- Jaj, testvéröcsém, még ha térden állva is jönnének, akkor sem engednénk át magukat.
- Miért? Látják, hogy nem vagyunk zsványok.
- Azok nem, de hozhatnak halált.
- Halált?! – ismételték mindannyian egyszerre.
- Igen, bizony halált. A megyeszéki előljárárság szigorúan megparancsolta, hogy senkit ne engedjünk küszöbeinkhez.
- A környékbeli falvakban már arat a fekete halál – szólt az őrség vezetője.
- Akkor bizony jobb lesz, ha kikerüljük a falut és mi is elbújunk a járvány elől a Szikenica patak partján – javasolta lehangoltan Martin.
- Így is tettek. Kikerülték a falut, majd az úthoz közeli Szikenyica pataknál letáboroztak.
- Itt a vízparton jó helyetek lesz, sütögetitek a pisztrángot, és isszátok a kocsin lévő hordóból a bort – szólt mosolyogva Vajzlik.
- Mégis elmész? – kérdezte csodálkozva Hornyák.
- Akkor én is veled tartok – mondta elszántan.
- Az nem lehet, egyedül jobban tudok rejtőzködni.
- Te maradj itt és vigyázz az emberekre! – fejezte be ellenkezést nem tűrő hangon Vajzlik.

A csapat nekiállt a hosszabb tartózkodásra alkalmas tábor elkészítéséhez. A fiatal Hicsák, miután ellátta a lovakat, bemászott a patakba csupasz kézzel pisztrángokat fogdosni.

Vajzlik még velük töltötte az éjszakát, majd korán reggel, baltáját magához véve, folytatta útját szeretteihez. A falvakat kikerülve még kora délelőtt Selmezbányához ért, és megpróbálkozott bejutni a városba híreket megtudni. A kapunál lévő örök azonban pecsétes írás nélkül be nem engedték. Tovább nem is próbálkozott. A településeket kikerülve, az erdei ösvényeken még sötétedés előtt a vár közelébe lopódzott. A várhoz közeli tisztásról jó rálátása nyílt a falura. Jól kivehetőek voltak a császári fehér egyenruhás alakok. Az esti sötétség leple alatt, további híreket megtudni belopódzott a plébánia kertjébe. Belesve az épületbe, a gyertyafénynél a plébánoson kívül mást nem látott.

Megkopogtatta az ablaküveget.

A plébános az égő gyertya lángjánál másik gyertyát gyújtott és odacsoszogott az ablakhoz, majd rekedtes hangján kiszólt:

- Ki az?
- Andris vagyok atyám, Vajzlik.
- Ó, elveszettnek hitt Andrisunk! – rögtön nyitom az ajtót.

Andris belépett a gyéren megvilágított plébániára.

- Hej, Andriskám, szomorú dolgok történtek itt az alatt a rövid idő alatt, amióta elmentél a csapatoddal – fogott hozzá az idős plébános.

- Megjöttek a labancok, többen estek az ellenük való harcban. A jó lelkű Barton is halálát lelte a csetepatéban, idősebb fia úgyszintén. A kastélyt a tisztek részére lefoglalták. És ez még nem minden, mert itt is arat a fekete halál.

- Légy erős, Andriskám, sajnos Milka is áldozatul esett a járványnak, tegnap temettem. A labancok elleni harcban elesett Barton fiú felesége a reggel halt meg. Egész családok menekülnek a járvány elől az erdőkbe. A földek műveletlenek. Nincs, aki szántson, vessen. A labancok megszabadítottak minden télire készített élelmünktől. Az erdők teli vannak zsványokkal, sajnos sok kuruc is beállt közéjük. Pusztulunk Andriskám, pusztulunk!

Andrisnak, miután értesült kedvese haláláról, a további panaszkodás már el sem jutott agyáig, ködösen fogott fel mindent.

- A földesúri kastélyok pincéi az elfogott kuruc katonák börtönei lettek.

- Rákóczinak a trencsényi csatavesztés után nyoma veszett.

- Bercsényivel Lengyelhonba menekült – jegyezte meg a búskomorságba esett Andris.

- A szabadságharcnak vége – folytatta az idős Vrhovina plébános. – A törökök után most ismét a császáriak uralkodnak majd felettünk.

- Nem tehetünk semmit, hiszen a magyar főurak többsége is a császár oldalán, ellenünk harcol – igyekezett befejezni a beszélgetést Vajzlik.

Hirtelen felállt, átölelve a plébánost elbúcsúzott tőle. Hiába próbálta marasztalni legalább éjszakára a vendégét a jólelkű atya, Vajzlik sietve eltávozott.

(Folytatjuk)

Szent Gellért

Szent Gellért püspök hazánk egyik legismertebb mártírja 980 körül született velencei patrícius családból. Édesapja velencei főnemes volt. Öt éves korában súlyos betegségen esett át, ezért szülei halálából az egyház szolgálatába adták. Így kolostori iskolában végezte tanulmányait; alaposan ismerte a Szentírást és az egyházatyákat. Bencés szerzetes lett, és már fiatalon a közösség apátja. Szentföldi zarándokútra indult, amikor a dalmát partokon,

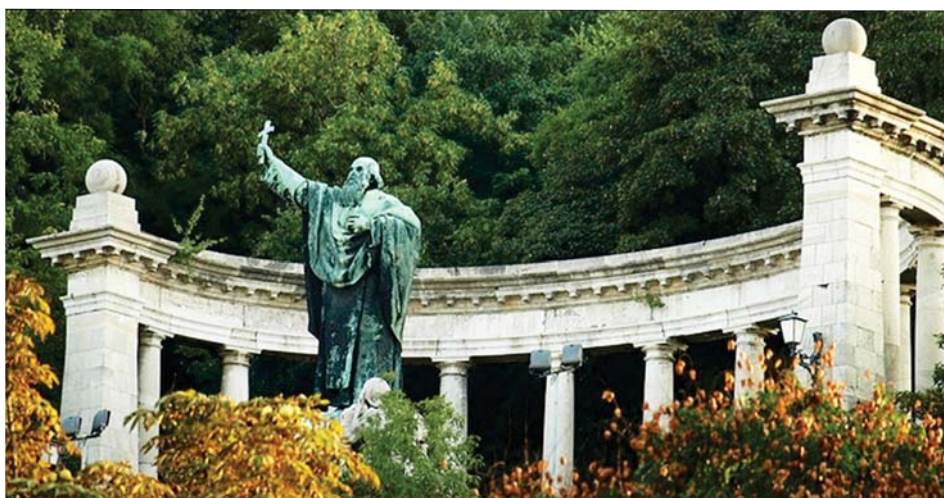
Záránál (Itt született két és fél

évszázaddal később Árpád-házi Szent Margitunk) hajótörést szenvedett. Jó kapcsolatban állt a pannonhalmi apáttal, akinek meghívására

Magyarországra indult, hogy egy ideig hirdesse az evangéliumot, huzamosabb időt töltött István udvarában. A később szentté avatott király bizalmi embere lett. István király rábízta fiának, Imre hercegnek a nevelését. Nyolc évet töltöttek együtt Imrével, tanulásban és pihenésben. Itt vehette hasznát, hogy korábban Bolognában jogot tanult. Milyen nyelven beszélhettek egymással? A hercegnek, akit kezdetben papnak szántak, tudnia kellett annyit már latinul, hogy Gellért ezen a nyelven taníthatta. Sőt, bizonyos, hogy görögül is ő tanította meg, amikor eldőlt, hogy a később trónra kiskiemelt Imre bizánci herceglányt kap majd feleségnek. István király később diplomáciai küldetésekkel is megbízta, Franciaországban is az ő követeként járt. Amikor Imre herceg 16 éves lett, magányra vágyva remeteéletre szánta magát és Bakonybél rengetegében hét évig remetéskedett;

csak István kérésére hagyta el szeretett magányát, és elfogadta a csanádi püspökséget. A magyar főurak kérésére Csanádon állított iskolában gondoskodott a magyar ifjaknak papokká való neveléséről. Székesegyházat épített, templomaiban meghonosította a menedékjogot. Ő maga viszont aszkéta életet élt. Az István halála után gazdátlanul vált országban pogány lázadások törtek ki. 1043-ban Aba Sámuel királytól megtagadta a húsvéti koronázást.

Gellért Vatta csapatainak lett áldozata 1046. szeptember 24-én. A vértanú püspök testét 1083-ban László király emelte oltárra. Ünnepe: szeptember 24.

Írták róla:

„Eljön messzi földre, idegen nyelven beszél, tolmács fordít, és mégis, mint valami "tömegbűvölő" hat az emberekre. István király első találkozásuk alkalmával rábízta fiának, Imrének a nevelését”.

- „Tudományokkal meg csillagászáttal is foglalkozott, magyarul azonban sohasem tanult meg annyira, hogy a nép nyelvén szónokolhatott volna”.

Vértanúságának helyét később Szent Gellért hegyének nevezték el. A nép a Csanádon eltemetett püspököt, azonnal szentként kezdte tisztelni. Szent István királlyal és Imre herceggel együtt az egyház is szentjei közé emelte. Szent Gellért bebalzsamozott testét, piros miseruhában Velence egyik templomának oltára alatt őrzik. A Szent Gellért - szobor neki állít emléket a Gellért hegy oldalában.

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft.

technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015